

Sygn. akt II A Ka 56/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSA Hanna Wnękowska

Sędziowie SA Ewa Gregajtys (spr.)

SO (del.) Anna Bator-Ciesielska

Protokolant st. sekr. sąd. Małgorzata Reingruber

przy udziale Prokuratora Leszka Woźniaka

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2017 r.

sprawy K. M. urodzonego (...) w R., syna E. i J.,

oskarżonego z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 238 § 1 kk w zw. z art. 65 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i in.

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego – (...) SA V. (...)

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 6 października 2016 r., sygn. akt XII K 84/16

uchyla zaskarżony wyrok wobec oskarżonego K. M. w całości i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

UZASADNIENIE

K. M. został oskarżony o popełnienie LV przestępstw kwalifikowanych z art. 258 § 1 kk i – zasadniczo - z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 65 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, w tym o to (zarzut LIII), że w okresie od 11.10.2009 r. do 21.02.2010 r. w W. i S. działając wspólnie i w porozumieniu z H. D., R. O., P. K. i innymi osobami, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, czyniąc z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, ze z góry powziętym zamiarem, przy ustalonym podziale ról, działając na polecenie H. D. uczestniczył w doprowadzeniu (...) SA do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 20.200 zł, w ten sposób, że jako użytkownik pojazdu marki P. (...) o nr rej. (...) o nr VIN (...), nabytego przez R. O. poprzez wyłudzenie leasingu od (...) umową leasingu nr (...) z dnia 16 marca 2009 r, złożył w dniu 11.10.2009 r. w S. fałszywe zawiadomienie o przestępstwie kradzieży z włamaniem w/w samochodzie osobowego wiedząc przy tym, że przestępstwa nie popełniono, w następstwie czego doprowadził do wypłaty odszkodowania z firmy (...) SA z tytułu ubezpieczenia Auto Casco (...) w wysokości 20.200 zł, przy czym w rzeczywistości pojazd ten został rozebrany na części, czym działał na szkodę (...) SA, tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 238 § 1 kk w zw. z art. 65 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 11 § 2 kk (akt oskarżenia - t. X).

Sąd Okręgowy w Warszawie, wyrokiem z dnia 6 października 2016 r. w sprawie XII K 84/16, uwzględniając wniosek prokuratora dołączony do aktu oskarżenia w trybie art. 335 § 1 kpk, po jego częściowej modyfikacji, uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzuconych mu czynów, w tym czynu opisanego w pkt LIII eliminując z jego opisu pozostałe osoby nieobjęte aktem oskarżenia i wpisując w to miejsce „działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami”, tj. przestępstwa z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 238 § 1 kk w zw. z art. 65 kk w zw. z art.

art. 12 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to, na podstawie w/w przepisów skazał oskarżonego a na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 46 § 1 kk nałożył obowiązek częściowego naprawienia szkody w kwocie 2.000 zł na rzecz (...) SA.

Sąd połączył wymierzone oskarżonemu kary jednostkowe i na podstawie art. 85 § 1 kk orzekł karę łączną 2 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 20 zł każda (k. 2738-2801, t. XIV).

Apelację od wyroku, na podstawie art. 428 § 1 kpk, art. 425 § 1, 2 i 3 kpk i art. 444 kpk, w części dotyczącej rozstrzygnięcia przez sąd okręgowy o środku kompensacyjnym za czyn z pkt LIII (pkt 53 sentencji) wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego (...) SA V. (...).

Skarżący, na podstawie art. 438 pkt 1 – 4 kpk, zarzucił:

a) obrazę przepisów postępowania karnego mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 343 § 2 kpk, poprzez nie uwzględnienie sprzeciwu oskarżyciela posiłkowego (...) SA V. (...) wobec wniosku prokuratora o skazanie oskarżonego K. M. bez przeprowadzenia rozprawy w trybie art. 335 kpk, wyrażonego w pismach z dnia 17 września 2015 r. i z dnia 26 października 2015 r. i prowadzenie dalszego postępowania w tym trybie pomimo, iż sprawa powinna być rozpoznana na zasadach ogólnych,

b) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku mający wpływ na jego treść poprzez przyjęcie, iż (...) SA V. (...) wyraziła zgodę na orzeczenie wobec oskarżonego K. M. uzgodnionych z Prokuratorem Prokuratury Apelacyjnej w Białymstoku kar i środków kompensacyjnych i skazanie oskarżonego K. M. bez przeprowadzenia rozprawy w trybie art. 335 § 1 kpk, w tym orzeczenia wobec niego częściowego obowiązku naprawienia szkody w wysokości 2.000 zł, podczas gdy w piśmie z dnia 17 września 2015 r. i z dnia 26 października 2015 r. – oskarżyciel posiłkowy jednoznacznie wyraził zgodę na skazanie oskarżonego K. M. bez przeprowadzenia rozprawy, tylko i wyłącznie przy uwzględnieniu złożonego w tym piśmie wniosku o naprawienia szkody w całości,

c) rażącą niewspółmierność orzeczonego wobec oskarżonego K. M. środka kompensacyjnego w postaci częściowego obowiązku naprawienia szkody w wysokości 2.000 zł, kiedy to wysokość szkody, jaką poniosła (...) SA V. (...) w związku z popełnionym przez oskarżonego K. M. czynem ustalona została na kwotę 20.200 zł,

d) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 46 § 1 kk w zw. z art. 361 kc i art. 441 § 1 kc przez niezastosowanie i orzeczenie wobec oskarżonego K. M. obowiązku naprawienia szkody w części pomimo, iż na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie ustalona została wysokość szkody wyrządzonej (...) SA V. (...) a zatem co do zasady powinna była nastąpić jej pełna kompensata z uwagi również na zasadę solidarnej odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym przez kilku sprawców.

Skarżący, podnosząc takie zarzuty, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej środka kompensacyjnego w zakresie orzeczonego w pkt. 53 sentencji zaskarżonego wyroku częściowego obowiązku naprawienia szkody w kwocie 2.000 zł, poprzez orzeczenie obowiązku naprawienia szkody w całości w kwocie 20.200 zł na rzecz (...) SA V. (...), ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej środka kompensacyjnego w zakresie orzeczonego częściowego obowiązku naprawienia szkody w kwocie 2.000 zł i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jest zasadna i to w stopniu oczywistym.

Rację należy przyznać skarżącemu, że wyrok sądu okręgowego jest dotknięty obrazą art. 343 § 2 kpk a uwzględniając całokształt okoliczności, w jakich wskazane uchybienie nastąpiło, należy je ocenić jako rażące. Do takiego wniosku uprawnia sposób procedowania sądu pomimo jednoznacznego sprzeciwu oskarżyciela posiłkowego co do zakończenia sprawy we wskazanym trybie i na ustalonych przez prokuratora i oskarżonego warunkach, jak też zignorowanie

okoliczności, że wniosek prokuratora dołączony do aktu oskarżenia został wcześniej rozpoznany przez Sąd Okręgowy w Suwałkach na posiedzeniu w dniu 12 stycznia 2016 r. a po tej dacie nie nastąpiła zmiana okoliczności faktycznych sprawy.

Przypomnieć zatem należy, że w rozpoznawanej sprawie, prokurator powołując się na art. 335 § 1 kpk, dołączył do aktu oskarżenia wnioski o wydanie na posiedzeniu wobec oskarżonego K. M. wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar i innych środków (k. 1861-1865, t.X). W dniu 8 lipca 2015 r. (...) SA V. (...) pokrzywdzony w zakresie czynu z pkt. LIII - po otrzymaniu odpisu aktu oskarżenia, złożyło oświadczenie o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego (k. 1894, t. X). W dwóch kolejnych pismach procesowych – z 22 września 2015 r. i 30 października 2015 r. (daty wpływu) – oskarżyciel posiłkowy złożył wnioski o orzeczenie na podstawie art. 46 § 1 kk obowiązku naprawienia szkody w całości (k. 2045 i nast, k. 2070 i nast. t. XI). W piśmie z dnia 26 października 2015r. (data wpływu 30.10.2015r.) oskarżyciel wyraził jednoznaczne stanowisko w zakresie warunków ewentualnego zakończenia postępowania w trybie konsensualnym wskazując, że spółka wyrazi zgodę na skazanie K. M. bez przeprowadzenia rozprawy w trybie art. 335 § 1 kpk tylko i wyłącznie przy uwzględnieniu w całości wniosku o naprawienie szkody (k. 2070 i nast. t. XI).

Wobec takiego stanowiska oskarżyciela posiłkowego, Sąd Okręgowy w Suwałkach (przed którym sprawa zawisła w wyniku jej przekazania w trybie art. 31 § 3 kpk i art. 35 § 1 kpk, k. 1900) na posiedzeniu w dniu 12 stycznia 2016 r, na podstawie art. 343 § 2 kpk i art. 343 § 7 kpk, nie uwzględnił wniosków prokuratora o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie uzgodnionych kar i środków karnych, m. in. wobec oskarżonego K. M. z uwagi na sprzeciw pokrzywdzonych wobec uwzględnienia wniosków bez orzeczenia obowiązku naprawienia szkody w całości przez oskarżonych i sprawę skierował do rozpoznania na zasadach ogólnych (k. 2217-2218). Ta okoliczność skutkowałą jej przekazaniem do Sądu Okręgowego w Warszawie przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku w trybie art. 36 kpk (k. 2398, t. XII). Po jej zarejestrowaniu, zarządzeniem z dnia 19 czerwca 2016 r. sprawa została skierowana na termin rozprawy w dniu 27 czerwca 2016 r, w tej dacie, jak również w dniach 14 i 29 września, 5 i 6 października 2016 r. sąd procedował na posiedzeniu w trybie art. 335 kpk (k. 2585 t. XIII; k. 2664-2665, 2706-2708, 2728-2731, 2737, t. XIV). Stanowisko oskarżyciela posiłkowego - (...) SA V. (...), po przekazaniu sprawy do Sądu Okręgowego w Warszawie nie uległo zmianie.

Tak szczegółowe przytoczenie sposobu procedowania w sprawie służy wykazaniu uchybień, jakich dopuścił się sąd pierwszej instancji, których konsekwencją była konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku wobec oskarżonego w całości. Zgodnie z art. 343 § 2 kpk, uwzględnienie wniosku, o którym mowa w art. 335 kpk, jest możliwe tylko wówczas, jeżeli nie sprzeciwi się temu pokrzywdzony, należycie powiadomiony o terminie posiedzenia. Wbrew stanowisku sądu okręgowego, w omówionych wyżej warunkach, nie ulega wątpliwości, że oskarżyciel posiłkowy - (...) SA V. (...) nie tylko w sposób jednoznaczny sprzeciwił się uwzględnieniu wniosku na warunkach uzgodnionych przez prokuratora i oskarżonego, ale – co istotne, choć pozostało poza uwagą sądu – takie właśnie stanowisko spowodowało odmowę uwzględnienia wniosku przez Sąd Okręgowy w Suwałkach. Skoro po dacie postanowienia tego sądu – 12 stycznia 2016 r. – w sprawie nie zaistniały nowe okoliczności, w szczególności nie uległo zmianie stanowisko oskarżyciela posiłkowego, sąd nie mógł procedować we wskazanym trybie. Słuszna zatem jest argumentacja skarżącego w analizowanym zakresie ujęta w ramach zarzutu obrazy art. 343 § 2 kpk i argumentacja na jego poparcie przywołana. Pozostałe zarzuty apelacji odnoszą się do tego samego uchybienia, które pełnomocnik w sposób oczywście wadliwy kwalifikuje w oparciu o wszystkie podstawy odwoławcze z art. 438 kpk, co jednak pozostaje bez znaczenia dla ogólnej oceny skuteczności wniesionej apelacji, skoro jej pierwszy zarzut jest zasadny.

Mając na względzie wskazane okoliczności, Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok wobec oskarżonego K. M. w całości i sprawę przekazał sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania na zasadach ogólnych. Przepisy regulujące tryby konsensualne, co do zasady, adresowane są do sądu pierwszej instancji. Postępowanie odwoławcze w takich sprawach toczy się zatem na zasadach ogólnych. W orzecznictwie wskazuje się, że skoro strona porozumienia składa apelację od wydanego w takim trybie wyroku, to tym samym porozumienie przestaje obowiązywać, nie wiąże zatem stron, a tym bardziej sądu odwoławczego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 25.09.2013 r. I KZP 5/13). Jednak w rozpoznawanej sprawie sytuacja procesowa kształtuje się inaczej. Stronami porozumienia, którego skutkiem jest

wniosek w trybie art. 335 § 1 lub 2 kpk, są prokurator i oskarżony, a żaden z tych podmiotów, wyroku nie zaskarżył. Tym samym strony porozumienia nie zakwestionowały jego treści. Warunkom porozumienia, w sposób uprawniony a także uzasadniony, sprzeciwił się jednak pokrzywdzony działający jako oskarżyciel posiłkowy. W takich okolicznościach, stosownie do treści art. 343 § 2 kpk, uwzględnienie wniosku nie było możliwe, co znalazło słuszne odzwierciedlenie w przywołanym wyżej postanowieniu Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 12 stycznia 2016 r. (k. 2217, t. XII). Skoro sąd pierwszej instancji wszystkie wyżej wymienione okoliczności zignorował, to tym samym dopuścił się obrazy i to rażącej art. 343 § 2 kpk, co w oczywisty sposób wpłynęło na treść wyroku. W takich warunkach, zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu w całości a sprawa przekazaniu do ponownego rozpoznania na zasadach ogólnych.

Mając na względzie wskazane okoliczności, Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie.